

МЕДІАОСВІТА СЬОГОДНІ: ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Дотримання комплексного підходу в навчанні забезпечує уявлення про громадянську позицію як цілісну систему зі складною структурою, де всі елементи пов'язані між собою, злагоджено функціонують у межах різних форм комунікації. Таким чином реалізуються функціонально-стилістичний, соціокультурний та комунікативно-діяльнісний підходи до навчання. Актуальність проведення такої виховної політики визначається необхідністю реалізації соціокультурної змістової лінії навчання, яка представлена у Державному стандарті вищої освіти.

Необхідність підвищувати рівень медіаграмотності майбутніх спеціалістів усіх напрямів, пов'язаних із соціальними комунікаціями, робить важливим формування комплексу навчальних дисциплін, призначених для підвищення рівня медіаграмотності студентів гуманітарного корпусу. Особливого значення набуває низка навчальних дисциплін предметів з журналістики та реклами, що мають корелювати, співвідноситися між собою [1].

Грунтуючись на власному досвіді роботи зі студентською молоддю, що майбутньою професією обрали медіа середовище, представимо декілька напрямів роботи викладачів, студентів та працівників медіа, професіоналів-практиків. Саме такі програми виявилися ефективними та виховали відповідального журналіста зі сталою громадянською позицією [2].

1. Участь у програмах з медіаграмотності.
2. Участь у створенні виставок, фестивалів та відкритих заходів, конкурсів.
3. Вміння самостійно створювати медійні проекти широкого тематичного спектру.

Волонтерська діяльність в Україні не новий, але сьогодні дуже актуальний і необхідний соціальний рух, який довгий час представляв громадську позицію людини [3]. Це можливість власними силами, створивши спільну групу за інтересами та переконаннями, робити корисні справи, реалізовувати перспективні проекти самостійно, без диктату від держави, посадових осіб, владних структур [4].

Частина ідей та задумів виявляється не реалізованою, бо власними коштами волонтерські проекти здійснити не можливо. Вважатимемо за необхідне для сучасного

журналіста [5] навчитися знаходити грантові пропозиції потрібного спрямування, вірно заповнювати документацію, знати усі нюанси спілкування з грантодавцями.

Сьогодні українськими представниками громадських медіа здійснюється розбудова регіональної мережі активістів-фактчекерів, а також підвищення професійного рівня таких спеціалістів, створення менторської системи з підтримки їх діяльності.

Фактчек – інструмент контролю та перевірки політичної риторики, білбордів, подій, інформаційних повідомлень, створення і менторство журналістської платформи з фактчеку та медіаграмотності, спрямованої на об'єктивне висвітлення внутрішньополітичного життя країн з метою підвищення загальної інформаційної гігієни та відповідальності за оприлюднену інформацію.

Метою діяльності таких лабораторій є навчання технологіям протидії пропагандистським впливам, інформаційним війнам, комунікативним; створення якісного медійного продукту тощо.

Програма допомагає реалізувати декілька спеціальних навчально-виховних цілей.

1. Ефективно взаємодіяти українськими ЗМІ та освітні заклади. Це допомагає навчити створювати майбутніх медіа-спеціалістів якісний інформаційний продукт на базі фактчекінгової агенції, лабораторії кафедри.

2. Навчати основним правилам моніторингу публічних заяв, гасел, інформаційних повідомлень, програм від представників влади, політиків та чиновників за допомогою інструментів фактчекінгу.

3. Створювати на постійній основі відео-версії найбільш вдалих фактчек-викриттів, що призначені цільовим групам з метою спростування фейків, виявлення викривлених фактів.

4. Поширювати публікації, відео версії фактчеків, що виявляють факти зловживань, потужні маніпуляції, останні ж впливають на ставлення громадян-виборців, майбутніх виборців до певних подій, осіб, заходів, сприяють спотворенню демократичного волевиявлення під час виборів

5. Створювати потужності для системної перевірки на наявність маніпуляцій, обіцянок, повідомлень, гасел від чиновників та політиків

України та публікація відповідних фактчек-розслідувань в медіа.

6. Фактчекери навчаються виявляти факти діяльності депутатів та чиновників під час перевірки їх попередньої та поточної діяльності, публікувати відповідні фактчек-розслідування. Створюються можливості для здійснення самостійної діяльності, участі у волонтерських групах.

7. Працює програма з підвищення критичного мислення громадян шляхом надання їм у вигляді фактчек-матеріалів якісної, перевіреної, неупередженої інформації про події, заходи та осіб, що тим чи інших шляхом є фігурантами політичного та громадського життя міст та областей.

Конкурси медіа проєктів мають стати частиною не тільки структури самостійної роботи студентів, але й частиною контролю за набутими знаннями та навичками. Робота над проєктом більшою частиною стосується самостійної роботи студента і є одною з найбільш складних форм організації навчального процесу тому, що може бути малокерованою ззовні.

Але треба враховувати, що найбільш ефективно навчальний матеріал засвоюється саме таким чином. Тому, якщо самостійна робота організована раціонально, виважено, відповідно до соматично-психологічних особливостей особистості, вона залишається одним з найбільш ефективних способів самовдосконалення професіонала.

У корпусі дисциплін аудіовізуального спрямування виставкова, конкурсна, фестивальна діяльність є однією з можливих форм самостійної роботи. Це продукт навчально-пізнавальної активності студента.

Найбільш бажаними та зручними в такій ситуації стають матеріалізовані результати, а ідеальні можуть розглядатись як проміжні в процесі творчої самостійної діяльності студента.

Студент під час здійснення проєктної, фестивальної діяльності має працювати над собою, вмilo використовувати особисті якості та надану інформацію самостійно, здатен найбільш ефективно використовувати всі нові та традиційні форми аудиторного навчання (лекції, семінари, практичні заняття, тренінги, майстер класи). Але необхідно враховувати, що найбільшої користі від самостійної роботи можна досягнути за умови творчої, самостійної праці викладача.

У процесі створення і застосування засобів проєктної діяльності варто враховувати зовнішні умови здійснення такої роботи. Різні засоби використовуються для досягнення різних цілей, впливають на проєкту діяльність також зовнішні. Засоби стають головними факторами, що визначають ефективність самостійної роботи.

За умови правильного поєднання всіх названих вище компонентів може здійснюватись проєктна робота як форма самостійної діяльності. Необхідно забезпечувати різноманітність компонентів, багатство змісту, максимально можливий рівень розвитку, ступінь свободи діяльності та творчості.

Робота у галузі соціальної журналістики, а особливо робота з соціально незахищеними вразливими верствами населення передбачає вміння самостійно діяти,

Слід серйозно поставитися до проблеми інформаційних війн, де громадська журналістика озброєна навичками з фактчекінгу, має бути дієвою частиною українського медіапростору [6].

Сучасне інформаційне суспільство ставить перед молодими спеціалістами та викладачами в галузі медіа багато завдань, виконання яких – це крок уперед до нової вільної та гармонійної творчості. В Україні впроваджено низку авторських програм, що мають на меті покращити якість сучасної журналістики, відкрити нові можливості в еволюції сучасних медіа, в рекламній індустрії, покращать зв'язок з волонтерським рухом та громадською журналістикою.

Новаторські методики у галузі медіапедагогіки мають забезпечити якісну підготовку молодих спеціалістів у галузі медіа. Серед новаторських заходів варто назвати он-лайн курси, майстер класи від провідних спеціалістів, творчі експерименти із жанрами та стилями в медіа, взаємодію з волонтерськими рухами, громадськими організаціями тощо. Саме так можна забезпечити підвищення якості сучасного українського медіапродукту.

Список літератури

- [1] В. В. Детинкина. “Рекламный дискурс как способ создания социального мифа”, автореф. канд. филол. наук, Удмуртский гос.ун-т, г. Ижевск, 2010.
- [2] М. Кравчук. “Політична пропаганда як засіб утвердження і розвитку демократичного режиму”, *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*, с. 303-308, 2005. [Електронний ресурс]. Доступно: dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/59692/41-Kravchuk.pdf?sequence=1. Назва з екрану.
- [3] В. Л. Цвик. *Реклама как вид журналистики: уч. пособие*. Москва, Россия, 2001. [Електронний ресурс]. Доступно: evartist.narod.ru/text16/001.htm. Назва з екрану. Дата звернення: Груд. 04, 2002.
- [4] Т. Л. Лях, Т. Ф. Алексєєнко, Т. П. Басюк, О. В. Безпалько, та ін. *Волонтерські групи як ресурс соціально-педагогічної діяльності державних і громадських організацій. Соціальна педагогіка: теорія і технології* : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ, Україна: Центр навчальної літератури, 2006.
- [5] І. Л. Михайлін. *Основи журналістики*: підручн. Київ, Україна: Центр учбової літератури, 2011. [Електронний ресурс]. Доступно: http://pidruchniki.com/1584072024050/zhurnalistika/osnovi_zhurnalistiki. Назва з екрану. Дата звернення: Лют. 19, 2020.
- [6] Г. Г. Почепцов. “Фейки и другие гибридные коммуникации”, вып. № 5, 10-16 февраля 2018. [Електронний ресурс]. Доступно: https://zn.ua/socium/feyki-i-drugie-gibridnye-kommunikacii-274856_.html. Дата звернення: Лют. 09, 2018.